

„În căutarea consonanțelor” de Valentina Sandu-Dediu

Poate că, în felul lui, cu prilejul unei lucrări sau alteia, fiecare compozitor încearcă să ne ofere o perspectivă de înțeles. Ce-ul acestuia rămâne la latitudinea fiecăruia dintre noi, să ni-l definim ca suport. La fel cum și *cine-le*, deja noi înșine fiind, se conturează la nivelul propriei subiectivități, ca puțință de abordare și interpretare. Lucrarea autorului nu se substituie așadar nici obiectului și, cu atât mai puțin, nici subiectului unei interpretări posibile. Ea doar ne pune în situația de a privi într-un anumit fel. Altfel spus, ne oferă un model de *consonanță* în căutarea unui înțeles propriu. În fapt, ea ni se adresează cu vocația interlocutorului, într-o ambianță prezumat colocvială. Doar că, spre deosebire de dialogul real, lucrativ, care implică participarea nemilocit-replicativă a minimum două persoane, lucrarea unui autor, filtrată deja prin reflecțiile sale, ne convoacă la dialog într-un mod diferit, prin aceea că, pe linie de coerență, ne pretinde un interval de reflecție. Prin urmare, un dialog de acest fel nu are evidență pentru un martor posibil (altul decât noi înșine), nu este înregistrabil și/sau redabil, fiind ca atare imemorabil. Nu este un dialog lucrativ în mod exemplar. Sigur, există o „replică”, dar rostirea ei nu reconfigurează lucrarea ori perspectiva lucrătorului, ci se orientează deschizător fie asupra lui mie-însumi, ca interpret reflexiv, fie, prin concretitudinea unui fapt personal (probabil tot artistic), către posibilitatea unei alte conștiințe (tu-înșuți) predispușe reflecției.

Spre deosebire de istoria reală, despre care se spune adesea că este una bornată de conflicte, în istoria muzicii, ca realitate altfel, am putea vorbi de un traseu al consonanțelor. Dincolo de valoarea tehnic-acustică ori chiar de conotația estetică, consonanța poate fi definită și ca stare de caracter între doi participanți întru deschiderea Operei. Eu (autorul), în consonanță cu tine (ascultătorul) ne asociem într-un demers comun a cărui finalitate transcende orizontul fiecăruia dintre noi. Important este să fim orientați către un orizont, ceea ce este altceva decât a te focusa pe o țintă. Dincolo de orizont este o *stare de adevăr* și numai una în mod autentic; dincoace, prin consonanță, poate fi o aplecare către *posibilitatea unui înțeles* care poate fi oricând același sau și altul, atât discursiv (alternativ/succesiv), cât și concursiv (integrator/simultan).

Muzicologul **Valentina Sandu-Dediu** ne propune cu bun temei și bună credință o atare perspectivă schițând, prin culegerea de texte cuprinse în volumul apărut de curând la Editura Humanitas, un posibil traseu investigativ sub genericul „În căutarea consonanțelor”. Este de bună seamă o notabilă întreprindere culturală, decon condiționată de rigorile strict academice ori de teoretizările frust raționale. Este un demers intelectual care ni se oferă drept sugestie pentru eventualitatea propriilor investigații. Evitând cu eleganță linearitatea aridă a expunerii în gamă, autoarea are în

referință numeroase lucrări ale unor memorabili compozitori de ieri și de azi, afini ori nativi culturii europene, incluzând-o desigur și pe cea română, încercând o abilită și discretă călăuzire în desiușul multitudinii.

În accepțiunea multora dintre noi perechile valoare-nonvaloare, autentic-fals, frumos-urât sunt reflex sinonimate celei de consonanță-disonanță. Cel puțin pentru o încă tânără conștiință a vremii noastre, în raport cu diversitatea orientărilor de stil, formă și limbaj compozițional, manifeste atât în lucrările contemporanilor, cât și rezultând din stratificările atâtor epoci tributare unor norme față de a căror disciplinare – prin conformitate sau abatere – s-au realizat capodopere, este aproape imposibil să se decidă de care și de ce să se aproprie și, mai ales, *cum*. Or, tocmai acest cum necesită competența selecției. Iar Valentina Sandu-Dediu chiar asta și face, probată deopotrivă de competența muzicologului și rafinamentul artistului.

Textele, multe dintre ele apărute odinioară în diverse publicații ori foruri academice, sunt grupate în trei mari capitole, a căror titulatură include termenul de consonanță în pereche vizibilă sau discretă cu opusul său caracterial: I.

Consonanțe imperfecte; II. *Disonanța ca subversiune politică*; III. *Consonanța ca afinitate*. Toate merită citite. Iar pe traseu, operele la care se face trimitere (You Tube fiind o platformă cât se poate de generoasă), ar trebui audiate măcar odată.

Ca muzician eu însumi, mi-a atras atenția cu deosebire textul intitulat „Un îndemn pentru muzicieni de a-l citi pe Vlad Zografi”, un scriitor român contemporan care beneficiază și de un format teoretic aparte, ca fizician. Îl

descoperisem și eu în urmă cu niște ani, căutând prin site-ul Editurii Humanitas, încurajat fiind și de compozitorul Dan Dediu – cu care am bucuria de-a avea fertile dialoguri atunci când timpul fiecăruia ne conjugă în circumstanța unei scurte alăturări. Mă alătur deci și Valentinei Sandu-Dediu în a cita o zicere a lui Zografi din volumul său de eseuri „*Infinitul dinăuntru*” (Humanitas, 2012): „Sensul unei fraze poate fi întors în fel și chip prin jocul inflexiunilor, al mimicii, al gesturilor, iar fraza se supune, suportă docilă tratamentul aplicat.” Apoi, autoarea însăși comentează: „Ce bine ar explica Vlad Zografi pianistilor sau cântăreților, violoniștilor sau percuționistilor pericolul interpretărilor abuzive, manipulative, sau importanța de a conștientiza „filmul personal”. Câtă nevoie am avea să disecăm împreună cu el nuanțele fine ale clișeului, ale tehnicii și virtuozității!”

Textele Valentinei Sandu-Dediu tind în consonanță cu cititorul, configurând totodată o consonanță de stil căruia îi sunt caracteristice: limpezimea, concizia, actualitatea datelor, prospețimea limbajului, cursivitatea literară. Informația, bogată, nu este livrată inund ori performant-demonstrativ, ci mereu prin funcția de eficiență, astfel încât să devină o unealtă la îndemână. Ne bucură reușita de a ne fi oferit această carte, considerându-ne îndreptățiți spre așteptarea unor noi volume, la fel de consonante.

George BALINT

